

Starptautiskā Praktiskās Psiholoģijas Augstskola
Tulku fakultāte
Maģistrantūras nodaļa

Apstiprināts SPPA Senāta sēdē 2010.g. 30. jūnijā,
protokols Nr. 54.
Priekšsēdētāja *D. Meikšāne* _____

Apstiprināts SPPA Tulku fakultātes 2010.gada 11.jūnija
Domes sēdē, protokols Nr. 10/05
Domes priekšsēdētāja *V. Ivbule* _____

**Augstākās profesionālās izglītības maģistra studiju programma
“Tulkošanas metodika un prakse”, programmas kods: 42222**

(saīsināta versija, pilnu tekstu skatīt SPPA Tulku fakultātes mācību daļā)

Pašnovērtējuma ziņojums par 2009./2010.ak.g.

Sagatavojusi programmas direktore
docente Svetlana Mihailova

Rīga 2010

SATURS

1. Maģistra studiju programmas mērķis un uzdevumi	4
2. Maģistra studiju programmas saturs, struktūra un plānojums	4
3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma	4
4. Maģistra studiju programmas organizācija un attīstība	8
4.1. Izmaiņas maģistra studiju programmā un studiju plānā akreditācijas periodā	8
4.2. Zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma	8
4.3. Studiju metodes un formas	8
4.4. Studiju organizēšana un programmas realizācija	9
4.5. Maģistra studiju programmas īstenošana 2009./2010. ak.g.	9
4.6. Maģistrantu iesaistīšana pētnieciskajā darbā 2009./2010. ak.g.	10
4.7. Maģistra darbu tematika	10
4.8. Sapulces ar maģistrantiem	11
4.9. Starpaugstskolu un starptautiskā sadarbība.....	11
4.10. Studentu apmaiņas programma Erasmus	11
4.11. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā	11
4.12. Sadarbība ar darba devējiem	11
4.13. Absolventu aptaujas un to analīze	12
4.14. Informācija par maģistra programmas studējošajiem	12
4.15. Maģistra studiju programmā nodarbinātais akadēmiskais personāls	12
4.16. Mācībspēku zinātniskā un metodiskā darba novērtējums	13
5. Secinājumi un perspektīvais plāns 2010./2011. ak.g.	14
Studiju programmas un tās realizācijas stipro un vājo pušu novērtējums	
5.1. Secinājumi	14
5.2. Stiprās puses	15
5.3. Vājās puses	16
5.4. Uzdevumi 2010./11.ak.g.	16

*** Pielikumus skatīt atskaides pilnajā versijā**

Pielikums Nr. 1 Tulku fakultātes akadēmiskais personāls 2009./10.ak.gadā	
Pielikums Nr. 2 Docētāju pētnieciskais darbs un metodiskā darbība par 2009./10.ak.g.	
Pielikums Nr. 3 Mācību procesa organizācija	
Pielikums Nr. 4 Docētāju sapulces	
Pielikums Nr. 5 Stažēšanās	
Pielikums Nr. 6 Ārējie sakari	

Pielikums Nr. 7 Studiju programmas materiālais nodrošinājums.....

Pielikums Nr. 8 Konferenču programmas: .....

SPPA Metodisko projektu festivāls 2009. gada 15. novembrī

SPPA konference „Master Projekts” 2010. gada 2.-11. februārī

SPPA konference „Pilot Projekts” 2010. gada 1.- 08. jūnijā

XIX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija” 2009. g. 20.-21. jūnijā

SPPA starpfakultāšu studentu konference „Tulkošanas kvalitātes problēmas: pragmatika un risinājumi” 2010. g. 15. maijā

1. Maģistra programmas mērķis un uzdevumi

SPPA izstrādātās profesionālās maģistra programmas **stratēģiskajos** un **galvenajos mērķos** izmaiņu nebija.

Vispārējie mācību profesionālie uzdevumi

Šī profesionālā maģistra studiju programma paredz veicināt tulku mērķtiecīgu, profesionālu izaugsmi, turpina profesionālās studiju programmas tulkošanā un akadēmiskās programmas filoloģijā prasmju apguvi.

Uzdevumi 2009./10.ak.g.

1. Organizēt docētāju pieredzes aktīvu apmaiņu metodiskajā jomā.
2. Turpināt gatavot un publicēt Tulku fakultātes docētāju metodiskos materiālus, lai nodrošinātu maģistrantu un studentu patstāvīgu darbu.
3. Kopā ar SPPA citām fakultātēm organizēt tradicionālo konferenci par tulkošanas problēmām, uzaicināt citu Latvijas augstskolu studentus.
4. Nodrošināt saikni starp docētāju zinātnisko darbību un maģistrantu pētniecisko darbu.
5. Paplašināt un nodibināt ciešākus kontaktus ar darba devējiem organizācijās, kur maģistranti īsteno stažēšanās.
6. Piesaistīt darba devējus un profesionālo redaktoru no izdevniecības, kas strādā speciālas zinātniskās literatūras tulkojumu no angļu, vācu un franču valodas uz latviešu un krievu valodu publikāciju jomā. Dažādot darba devēju dalību (dažādās saimnieciskās darbības sfēras) tradicionālajā ikgada metodiskajā konferencē „*Tulkošanas kvalitātes problēmas: pragmatika un risinājumi*” 2010.g. maijā.
7. Saskaņot ar likumdošanu lietiskās dokumentācijas noformēšanu.
8. Organizēt maģistrantu aktīvāku piedalīšanos konferencēs un meistarklasēs, ko īsteno SPPA ietvaros.
9. Iesaistīt maģistrantus piedalīties ikgadējā vasaras universitātē SPPA.

2. Maģistra programmas saturs, struktūra un plānojums

Minētais tulkotāja darbības apguves modelis netika mainīts, un kā agrāk noteica šīs maģistra programmas mērķus un uzdevumus (sk. atskaites par iepriekšējiem gadiem).

3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

Sagatavošanas kvalitāte tiek noteikta ar maģistrantu apmierinātības līmeni ar studiju procesu šīs programmas ietvaros, kā arī ar pieprasījumu uz viņu pakalpojumiem darba tirgū. Maģistrantu

aizpildīto anketu un darba devēju raksturojumu, ko viņi izsniedz maģistrantiem stažēšanās beigās, analīzes rezultātā var secināt, ka sagatavošanas līmenis apmierina gan studējošos, gan darba devējus. Piemēram, darba devēji raksta šādus vārdus par maģistrantiem-stažieriem. I.G. prakses vadītāja B. Krūze no A/S „Rīgas siltums” atzīmē: „I.G. strādā ļoti apzinīgi, rūpīgi, cenšas pilnībā izprast tulkojamā materiāla būtību, lai tulkojums būtu pēc iespējas precīzs, kvalitatīvs un saprotams. Darbam viņa pievēršas ar lielu atbildības sajūtu, ja nepieciešams, apmeklējot arī bibliotēku, lai noskaidrotu un precizētu dažādu siltumtehnisko u.c. terminu tulkojumus, kā arī konsultējas ar uzņēmuma speciālistiem. Tulkojums tika noformēts precīzi, pārskatāmi un atbilstoši oriģinālam. Tas tika izpildīts noteiktajos termiņos, bet ir nepieciešama lielāka prakse tulkošanā no angļu valodas un pieredze tehniska rakstura tekstu tulkošanā.” Raksturojot D.K. S. Mirgulanova no SIA „Aveta centrs” konstatē: „Ar tulkojumiem D.Kolodejevs diezgan labi tika galā. Tulkojumu kvalitāte arī ir laba, tomēr viņam ir jāstrādā pie vārdu krājuma tehnikas jomā paplašināšanas. Īpaša uzmanība ir jāvelta stilam, kas piemīt tieši dažādu produktu tehniskajam aprakstam, jākrāj klišejas, ko lieto šādos tekstos. Nevajadzētu lietot pārāk daudz internacionālismu, ja ir atbilstošs ekvivalents krievu valodā. Atsevišķi vēlams vairāk kopt krievu valodu.” Pie tā paša darba devēja stažējās arī J.S.. Viņai ir dots šāds raksturojums: „J. Sajapina labi pildīja tulkojumus, īpaši ir jāatzīmē punktualitāte pasūtījumu izpildīšanā, kas ir tulkotāja ļoti svarīga pozitīva īpašība, ņemot vērā, ka izpildīšanas termiņi bija minimāli. Tulkojumi bija kvalitatīvi, tomēr ir jāpaplašina tehnisko terminu krājums. Ir jāievēro arī tas, kādam adresātam ir domāts tulkojums (šajā gadījumā – muitas darbinieki).” A.O. stažējās SIA „CG Investīcijas”, kur par viņu raksta šādus vārdus: „Darba laikā Aļona Ovsepjana ir apliecinājusi sevi kā priekšzīmīga darbiniece, kas darba procesā veiksmīgi apguvusi MS Windows XP, Vista, Finreader 9.0 professional, kā arī citas operācijas, kas ir saistītas ar informācijas apstrādi un pārraidīšanu. Viņa brīvi pārvalda latviešu, krievu un angļu valodas.”

Savās anketās maģistranti raksta, ka profesionālās darbības sākumā grūtības galvenokārt sagādāja termiņi. Jebkurā brīdī pastāvēja iespēja, ka būs jātulko mutiski. Diemžēl darba devējam nebija izpratnes par to, ka iepriekš nepieciešams sagatavot materiālus, lai sagatavotos. Lai veiksmīgi risinātu darba uzdevumus, ir jāpārzina terminoloģija, jābūt spējai ātri reaģēt, pielāgoties, zināt stilistiskus paņēmienus, lietot datorresursus, pārzināt datorprogrammas. Vēl grūtības sagādāja liels darba apjoms. Bija jāveic kvalitatīvs tulkojums, jāpārzina dažādi žanri un valodas reģistri.

Lai paaugstinātu mācību procesa kvalitāti, ir svarīgi ņemt vērā katra maģistranta individuālās īpašības un profesionālās intereses, kā arī iespēju pielietot tos darbā ar visu grupu. Piemēram, A. Ovsepjana specializējas mākslas filmu subtitrēšanas jomā un dalās savā bagātajā

pieredzē ar citiem maģistrantiem kā attiecīgu nodarbību ietvaros, tā arī konferenču laikā, ko organizē Tulku fakultāte un visa SPPA.

Mācību procesa organizēšanas kvalitātes monitorings notiek saskaņā ar izstrādātajiem un SPPA Senāta sēdēs apstiprinātajiem normatīvajiem dokumentiem un to grozījumiem (2006.g. 22.maija, 2007.g. 25.aprīļa, 2008.g. 06.februāra sēdēs)

Lai nodrošinātu tulku sagatavošanas kvalitāti un mācību procesa rezultātu kontroli, 2009./10. ak.g. tika veikts šāds darbs:

Pirmām kārtām sagatavošanas kvalitāti nosaka akadēmiskā personāla, starpkultūru komunikācijas speciālistu kvalifikācija, tāpēc zinātņu doktoru un maģistru, kas strādā profesionālās programmas jomā, nepieciešamā procentuālā korelācija pastāvīgi tiek ievērota, viņi vienmēr ir gatavi profesionāli pilnveidoties un paaugstināt sava darba metodisko līmeni. Mācību procesu 2009./2010. ak.g. nodrošināja šāds kvalificētais akadēmiskais personāls: štata docētāji Dr.philol. Olga Skačkova (studiju kursi*); Dr. psych. Jānis Mihailovs (studiju kursi*); filoloģijas un psiholoģijas doktore Kristina Užule, kura vadīja filoloģiskā un psiholoģiskā moduļu kursus, kā arī specializācijas nodarbības; Dr.paed. Valentīna Ivbule (studiju kursi*), un arī profesionālie tulki-tulkotāji. Docētājiem ir ne tikai jāprot mācīt tulkošanu, bet arī pašiem jāstrādā par tulkiem un tulkotājiem, kā to dara docente Svetlana Mihailova. Tulka-tulkotāja kvalitāte ir atkarīga ne tikai no svešvalodas zināšanām, bet arī lielā mērā no dzimtās valodas prasmes. Ar tulkojuma teksta rediģēšanu saistītos priekšmetus pasniedz speciālisti-profesionāļi, kuri māca studentus mīlēt dzimto valodu un kultūru, kā to dara filoloģijas maģistre Diāna Spīre un pedagogijas doktore Valentīna Ivbule, organizējot individuālo darbu ar maģistrantiem.

Lai nodrošinātu profesionālās sagatavošanas augstu kvalitāti, kas joprojām ir svarīgs parametrs, maģistrantu nodrošināšana ar mācību materiāliem darbam auditorijā un patstāvīgajam darbam paliek uzmanības centrā, organizējot mācību darbu. Docētāju darba plānošanas un atskaites algoritms mācību-metodiskajā un zinātniskajā darbībā paliek tāds pats (nodarbības satura īsi konspekti, avoti, ikmēneša testa uzdevumi ar atslēgām, radošie uzdevumi, metodiskās rekomendācijas studentiem katrā mācību darbības veidā utt.).

SPPA ietvaros regulāri tiek organizēti metodiskie semināri, kuru gaitā tiek izskatīti studiju kvalitātes monitoringa jautājumi. Pārskata periodā Tulku fakultātē docētāji ir sagatavojuši dažāda veida metodiskus materiālus savosursos, piemēram, *S. Mihailova* – Mīmikas un žestu interpretācija krievu, franču, itāliešu un angļu kultūrās, Rīga, SPPA, 2009.; - *V. Ivbule*. Instrukcijas studentiem “Rediģēšanas pamati”, “Referēšana, anotēšana tulka-tulkotāja darbā”, “Zinātniskā darba praktikums”, Rīga, SPPA, 2009; *D.Spīre*. Instrukcijas studentiem “Latviešu valoda”, „Teksta leksikostilistikā analīze un rediģēšana”, „Funkcionālā stilistika», « Teksta

sintakse un rediģēšana”, „Latviešu frazeoloģija starpkultūru aspektā”, Rīga, SPPA, 2009; Ceļvedis. Rīga, SPPA, 2009.

Lai nodrošinātu profesionālo tulku-tulkotāju sagatavošanas kvalitātes objektīvu kontroli, fakultāte orientējas uz darba devēja prasībām attiecībā uz tulku-tulkotāju. Tāpēc tiek uzturēti cieši kontakti ar darba devējiem anketēšanas, stažieru raksturojumu pieprasījuma formā utt. Bez tam, fakultātes docētāji un kvalifikācijas komisijas priekšsēdētājs, kas ir viens no darba devējiem - šogad tā bija SIA "Aveta centrs" Tulkošanas nodaļas vadītāja Mag. Art. *Inessa Ivančikova*, kura vērtēja izlaiduma kursu studentu kvalifikācijas tulkojumus. Lai nodrošinātu studentu zināšanu objektīvu novērtējumu, maģistra darbu aizstāvēšanā tiek aicināti eksperti-recenzenti no citām augstskolām, šogad tā bija, piemēram, Dr. philol. *Irīna Rezvanova (STA)*.

Par kvalifikācijas komisijas locekļiem bija darba devēji, profesionālo asociāciju biedri un profilkursu docētāji (SPPA, LU) (kvalifikācijas komisijas pilnu sarakstu skatīt pielikumos). Kvalifikācijas komisijas priekšsēdētāja bija SIA "Aveta centrs" Tulkošanas nodaļas vadītāja Mag. Art. *Inessa Ivančikova*, priekšsēdētāja vietnieks - *Uldis Saveljevs*, Mag. Buss., SIA Glen Oil, Starptautiskās antroposofijas biedrības priekšsēdētājs. Kopumā 2 darba devēji sastāda 28, 6 % un 5 profesionālo asociāciju locekļi - 71, 4 %.

Šajā mācību gadā tika noslēgti maģistrantu stažēšanās līgumi ar partneriem, kuru vidū var atzīmēt tādas organizācijas, kā, piemēram, SIA Aveta centrs. u.c. Pēc tradīcijas 2010.gada 15. maijā notika gala atskaites mācību-metodiskā konference par stažēšanos „*Tulkošanas kvalitātes problēmas: pragmatika un risinājumi*”, kuras gaitā tika apkopota un analizēta informācija par maģistrantu un studentu darbības rezultātiem viņu prakses vietās. Šajā konferencē piedalījās stažieri, tulku fakultātes docētāji, kuri ir atbildīgi par šo praksi, un darba devējs *I. Ivančikova*. Atklājot konferenci, uzstājās *K. Beķere*, kura stāstīja par problēmām un sarežģītu jautājumu risināšanu, par kontaktiem ar darba devējiem. Katrs maģistrants stāstīja par savu stažēšanās gaitu: par grūtībām un panākumiem (sk. konferences programmu pielikumā).

Konferences godaviešņa bija tehnisko tekstu redaktore un latviešu-krievu un krievu-latviešu tulkotāja Irma Baltgalve, kura konferences nobeigumā ļoti augstā līmenī ar dziļu analīzi stāstīja par savu darba pieredzi. Visi maģistranti un studenti ir sagatavojuši ne tikai savas uzstāšanās, bet arī tēzes divās valodās (latviešu/krievu – angļu/vācu). Tās tika publicētas krājumā. Šajā akadēmiskajā gadā raksturojumus par maģistrantu-stažieru profesionālo kompetenci (darba organizācijas prasme, komunikācijas prasme, tulkojuma kvalitāte) ir devuši 4 darba devēji, kas ir augstāk minēto organizāciju pārstāvji. Kā tas bija arī iepriekšējos gados, noskaidrojās, ka darba devēji maģistrantu profesionālās prasmes atzīst par labām. Piemēram, Aļonas Ovsepjanas un Jekaterinas Sajapinas kompetenci.

Regulāri turpina veikt anketēšanu, lai noskaidrotu maģistrantu vērtējumu par studiju kvalitāti un maģistrantu vēlmēm studiju procesa pilnveidošanai. Studiju kvalitātes uzlabošanai, jauna studiju plāna izstrādāšanai un esošās studiju programmas pilnveidošanai, kā arī mācību procesa plānošanai un organizēšanai tiek ņemti vērā studentu anketēšanas rezultāti, viņu vēlmes, kā arī mācību darba analīzes rezultāti, kas ir atspoguļoti docētāju ikgadējās atskaitēs.

4. Maģistra programmas organizācija un attīstība

4.1. Izmaiņas maģistra studiju programmā un studiju plānā akreditācijas periodā

Izmaiņu maģistra studiju programmā un studiju plānā akreditācijas periodā nebija. Studiju programma atbilst akreditācijas dokumentos norādītajam profesijas standartam.

4.2. Zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma

Zināšanu vērtēšana notiek saskaņā ar SPPA normatīvajiem dokumentiem. Sīkākai informācijai skatīt iepriekšējo gadu atskaites.

Katrs maģistrants saņem ceļvedi, kur ir pieejama informācija par katra studiju kursa rezultātu kritērijiem un kontroles sistēmu, katra semestra mācību darba saturu. Notiek arī ikmēneša sanāksmes, kur maģistranti, docētāji un administrācija apspriež studējošo problēmas.

4.3. Studiju metodes un formas

Lai paaugstinātu studiju kvalitāti, programmas vadība organizējusi tikšanos ar Latvijā un Eiropā pazīstamiem starpkultūru komunikācijas speciālistiem un Amjenas universitātes kolēģiem (Francija) semināru un masterklašu formā, tajā skaitā ikgada Vasaras universitātes ietvaros (piem., prof. M. Lalū no Lionas universitātes).

Tulku fakultātē praktiskais darbs ieņem galveno vietu, un teorētiskie kursi ir iekļauti praktiskajos darbos, ievērojot praktiskās tulkošanas vajadzības kādā darba posmā (teorētisko kursu tematika saskaņojas ar praktisko nodarbību tematiku un profesionālo iemaņu un prasmju trenēšanu). Visi profesionālās programmas kursi tiek pasniegti integrētā veidā. Tulkošanas studijas tiek piedāvātas galvenokārt nodarbību formās: praktiskās nodarbības, semināri, lekcijas pēc interaktīvās metodes un tie ir projektorientēti.

Nodarbībās darba novērtēšanas kritērijus analizēja maģistranti, kuri tos sīkāk izskatīja ņemot vērā tulkošanas konkrētu sfēru.

4.4. Studiju organizēšana un programmas realizācija

Programmas mērķis un uzdevumi nosaka tās galvenās prioritātes. Maģistra programmas saturu veidojošās studiju disciplīnas apvienotas 5 moduļos, kuri atspoguļo konceptuālo pamatu šeit piedāvātajai pieejai maģistru – tulku studiju organizēšanai. Šeit nekādu izmaiņu nebija.

Studentiem ir pieejamas 13 auditorijas, 3 datoru zāles, VRC un metodiskais kabinets. SPPA administrācija veic regulāru datorprogrammatūras modernizāciju. Studentu rīcībā ir SPPA bibliotēka un VRC.

Šajā akadēmiskajā gadā VRC krājumi tika papildināti ar grāmatām, rakstu krājumiem un žurnāliem angļu, vācu, spāņu, franču, latviešu, krievu un citās valodās. Šogad bija iegādāts: jaunas grāmatas (VRC) – Kopā: 40 (vārdnīcas, mācībgrāmatas, daiļliteratūra, periodika – skatīt pielikumu). Maģistrantiem tiek piedāvātas jaunākās grāmatas tulkošanas prakses nozarē, vispārīgās un speciālās vārdnīcas dažādās zinātniskās un tehniskās jomās (informātika, mežsaimniecība, būvēšana utt.) un ir arī pieejams Internets un tiek piedāvāta iespēja lejuplādēt un izdrukāt nepieciešamos materiālus. Maģistranti izmanto TRADOS programma.

Mācību procesa tehniskais nodrošinājums tika papildināts ar Skype izmantošanas iespējām (videokonferences ar citām augstskolām). Fakultātes tehnisko līdzekļu saraksts atrodams pielikumā.

4.5. Maģistra programmas īstenošana 2009./2010. m.g.

Priekšmetu sadale:

Priekšmets	KP	Docētājs	Semes tris	Nodarbību veids	Ak. stundu vai semināru skaits
Rakstveida tulkošana + Terminoloģija	8	O.Skačkova	1, 2, 3	kontaktstundas	2/ned.
Mutvārdu tulkošana	4	J.Rastorgujeva	2, 3	kontaktstundas	2/ned.
Trešās valodās funkcionālā stilistika (latviešu/krievu)	12	D.Spīre/ V.Ivbule	1, 2, 3	kontaktstundas	2/ned.
Retorika	1	O.Skačkova	3	seminārs	2/semestrī
Otrā svešvaloda (franču/vācu)	3	S.Mihailova/ D.Rožkalna	1, 2, 3	kontaktstundas	2/ned.
Prakse	20	O.Skačkova	1, 2, 3	konference	1/semestrī
Maģistra darbs	20	O.Skačkova/ D.Spīre	2, 3, 4	seminārs	3/semestrī
Starpkultūru lingvistisko pētījumu metodoloģija	2	D.Spīre/ O.Skačkova	2, 3	kontaktstundas	3/semestrī
Mūsdienu tulkošanas teorijas	2	K.Užule	1	seminārs	2/semestrī
Vispārīgā tulkošanas	2	S.Mihailova	1	seminārs	2/semestrī

metodika					
Tulkošanā izmantojamās jaunākās tehnoloģijas	2	K.Užule	2	kontaktstundas	2/ned.
Rediģēšanas tehnika	2	D.Spīre/ V.Ivbule	1	kontaktstundas	2/ned.
Lingvokulturoloģija	2	K.Užule	1	kontaktstundas	2/ned.
Psiholingvistikas pamati (brīvās izvēles kurss)	2	J.Mihailovs/ K.Užule	4	kontaktstundas	2/ned.
Kopā:	80				

4.6. Maģistrantu iesaistīšana pētnieciskajā darbā 2009./10.ak.gadā

Saskaņā ar 2008.gadā Senāta pieņemtajam „NOLIKUMS PAR MĀCĪBU PROCESA ORGANIZĀCIJAS PRINCIPIEM UN VEIDIEM” notiek darbs studentu pētnieciskā darba organizēšanā atbilstoši studiju programmai.

Visu studiju laikā maģistranti izstrādā 1 maģistra darbu. Pētnieciskais darbs tiek veikts dažos posmos: tēmas izvēle, darbs ar teorētisko literatūru, hipotēzes, pētījuma mērķu un uzdevumu noteikšana un paša darba izstrāde. Maģistra pētniecisko darbu tematika nav mainījusies un ir saistīta ar starpkultūru komunikācijas problemātiku, kas ir tulkošanas pamatā. Darbu aizstāvēšana notiek publiski otrā akadēmiskā gada beigās. Maģistranti piedalās konferencēs, kas ir organizētas ne tikai Tulku fakultātē, bet arī visā SPPA un ārpus augstskolas. Tiek publicētas uzstāšanās tēzes (sk. pielikumus). Pētnieciskos elementus satur visi studentu patstāvīgi sagatavotie referāti, semestra darbi un it īpaši maģistra darbs, kura neatņemama sastāvdaļa ir teorētiskā daļa. Pētniecisko darbu apjoma normas palikušas bez izmaiņām.

Maģistranti tiek aktīvi iesaistīti studiju pilnveidošanas procesā, pētnieciskajos projektos, piemēram, piedalās maģistrantu konferences sagatavošanā kā tulki, organizē Olimpiādes skolniekiem, kuri interesējas par tulkošanu, kā par iespējamu profesiju nākotnē.

4.7. Maģistra darbu tematika

Maģistra darbu tēmas bija apstiprinātas Tulku fakultātes Domes sēdē un SPPA Mācību metodiskajā padomē. Maģistra darbu recenzenti bija diplomēti speciālisti no dažādām zināšanu jomām, kā, piemēram, lingvisti, psiholoģi, tulki, tulkotāji, starpkultūru komunikācijas speciālisti utt. (darba devēji, dažādu universitāšu docētāji).

Maģistra darbu aizstāvēšanas rezultāti:

Kopā aizstāvēšanā piedalījušies 4 cilvēki. Aizstāvēti maģistra darbi – 4.

Maģistra darba nosaukums
Krāsu semantika latviešu, angļu, vācu un krievu frazeoloģijā

Krievu valodas deformācija Internetā
Subtitru veidošanas īpatnības tulkojot no angļu valodas uz krievu (uz filmas «The Day of Wrath» piemēra)
Interneta slengs datortekstos un tā tulkošanas problēmas

4.8. Sapulces ar maģistrantiem.

Regulāri tiek organizētas sapulces ar maģistrantiem. Šo sapulču mērķis ir nodot maģistrantiem nepieciešamo informāciju par mācību procesa organizāciju un tā izmaiņām, apspriest iespējamās problēmas, uzzināt maģistrantu priekšlikumus un pretenzijas. Sapulču grafiks 2009./10. m.g. atrodams pielikumā Nr. 3.

4.9. Starpaugstskolu un starptautiskā sadarbība

Sadarbība turpinās saskaņā ar agrāk noslēgtajiem līgumiem, kas ir aprakstīti 2 iepriekšējo gadu atskaitēs.

4.10. Studentu apmaiņas programma “Erasmus”

ERASMUS programmas ietvaros oficiālajā vizītē bija ieradies profesors *M. Lalū* no Lionas universitātes Lumjēra 2, ar kuru tika apspriesti mūsu augstskolas starptautisko konferenču materiālu publicēšanas jautājumi: tika sastādīts zinātniskās komitejas, kurā ietilpst dažādu valstu pazīstamie zinātnieki (Francija, Šveice, Krievija, Meksika, Kanāda, Itālija, Latvija, Lietuva, Baltkrievija utt.), saraksts, tika sagatavotas prasības manuskriptiem, kas atbilst spēkā esošiem standartiem, noteikta krājumu „Pāreju psiholoģija” tematika utt. Šajos krājumos publicēs zinātnisko pētījumu rezultātus, ko veica arī Tulku fakultātes docētāji (*V. Ivbule, O. Skačkova, S. Mihailova, J. Mihailovs*) 2009./10. ak. gadā. Bez tam tika noslēgts vēl viens līgums par docētāju apmaiņu, kura ietvaros mūsu augstskolas docētāji lasīs lekcijas Lionas universitātes Lumjēra 2 studentiem nākamā 2 gadu laikā.

4.11. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

Maģistrantu līdzdalības studiju procesa pilnveidošanā veidi un formas ir palikuši tādi paši: informatīvās tikšanās pirms semestra sākuma un semestrim noslēdzoties; ikmēneša maģistrantu sapulces ar docētājiem un administrāciju, lai noskaidrotu un atrisinātu problēmas; notiek maģistrantu anketēšana par mācību procesa organizāciju un pilnveidošanu, utt.

4.12. Sadarbība ar darba devējiem

Profesionālās stažēšanās laikā darba devējiem ir iespēja novērtēt maģistrantu profesionālās īpašības, dot savas rekomendācijas vai izteikt savus novēlējumus Tulku fakultātes stažēšanās vadītājiem. Turpinās sadarbība ar darba devējiem, kuri palīdz sasniegt labākus

rezultātus multilingvālās tulkošanas speciālistu sagatavošanā, piedaloties 2010.gada maija mācību-metodiskajā konferencē par stažēšanos. Visi darba devēji maģistrantu sniegumu vērtē pozitīvi (sk. darba devēju raksturojumus augstāk). Mūsu docētāji turpina apvienot pasniegšanu fakultātē un praktisko profesionālo rakstveida un mutvārdu tulkošanu kā Latvijā, tā arī ārzemēs (*J. Rastorgujeva, S. Mihailova*).

4.13. Absolventu aptaujas un to analīze

2010.gadā absolventu aptaujas liecina, ka studiju laikā SPPA Tulku fakultātē viņiem ir:

- Bijusi iespēja pilnveidot savas profesionālās prasmes un iemaņas un attīstīt savu personību.
- Studijas augstskolā veicināja profesionālo izaugsmi.
- Iegūtā pieredze augstskolā sagatavoja viņus nākamajam darbam.

Absolventi iesaka fakultātē pilnveidot mācību procesu, saglabāt un attīstīt programmu.

4.14. Informācija par maģistrantiem : maģistra programmas studējošie

Otrā kursa studējošo skaits: 6

Kopā – 6

No tiem 2 maģistrantes ir akadēmiskajā atvaļinājumā.

Pirmajā kursa studējošo skaits: 0

4.15. Maģistra programmā nodarbinātais akadēmiskais personāls

Maģistra studiju programmā strādā 8 docētāji, 4 no viņiem ir zinātņu doktori. Visiem docētājiem SPPA ir pamatdarbavieta. Studiju programmu realizē augstskolas docētāji un praktiķi (tulki, tulkotāji), to skaitā arī ārzemju speciālisti (no Francijas).

Akadēmiskais personāls tiek pieņemts un atjaunots, ņemot vērā izglītību (akadēmisko grādu), darba pieredzi apmācības un tulkošanas jomā. Visiem docētājiem tiek dota iespēja paaugstināt kvalifikāciju kā SPPA ietvaros, piedaloties starptautiskās konferencēs, tā arī ārpus augstskolas, apmeklējot dažādus kvalifikācijas celšanas kursus Latvijā un ārzemēs un pilnveidojot profesionālismu tulkošanas jomā.

Akadēmiskā personāla skaits: 8

Zinātņu doktori: 4 (*J. Mihailovs, V. Ivbule, O. Skačkova, K.Užule*) – 50 %.

Maģistri: 4 – 50 %.

Profesionālie tulki: 2 (*S. Mihailova, J. Rastorgujeva*).

Ar diviem docētājiem no Eiropas Savienības valstīm noslēgti līgumi par darbu SPPA maģistra studiju programmā. Viens no tiem ir zinātņu doktors Mohameds Lalū (Francija). Ārvalstu docētāji nodrošinās šādu studiju kursu mācīšanu: ģenderlingvistika, starpkultūru komunikācijas psiholoģija, lingvokulturoloģija. Ar vēl vienu docētāju no Savonlinnas universitāti sadarbība notiek Erasmus programmas docētāju apmaiņas ietvaros.

4.16. Mācībspēku zinātniskā un metodiskā darba novērtējums

Akadēmiskais personāls pastāvīgi strādā pētniecības jomā, piemēram, tiek rakstīti metodiskie izdevumi, mācību grāmatas, kā arī pastāvīgi tiek celta personāla kvalifikācija praktiskās tulkošanas jomā.

Mācībspēki ir publicējuši vairākus mācību līdzekļus, zinātniskus darbus, uzstājušies ar referātiem dažādās konferencēs un semināros kā Latvijā, tā arī ārzemēs.

- *Valentīna Ivbule*

Projekta darbs kā apmācības forma augstskolā, kā studentu sociālās un profesionālās adaptācijas process (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs); Jocīgi gadījumi rediģēšanas gaitā (Konference PILOT-PROJEKTS, SPPA, Rīga, 01.06.2010.-10.06.2010.)

- *Svetlana Mihailova*

Tēzes: L'interculturalité phraséologique dans la formation des traducteurs (XII ARIC kongress, Florianopole, Brazīlija 29.06. - 03.07.2009.); Pārejas un transformācijas tulku-tulkotāju profesionālās sagatavošanas mācību procesa organizācijā (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitāte „Pāreju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs); raksts: „*Projekta darbs un studiju kursu integrācija profesionālos tulkus-tulkotājus sagatavojošā, Lingvistika un starpkultūru komunikācija*” Nižnijasnogorodas valsts lingvistiskās universitātes Vēstnesis 4. izlaidums 2009.g., lpp. 144-151; uzstāšanās „*Nedirektīvās apmācības metodes profesionālo tulku sagatavošanā Valodas Resursu Centrā (VRC) ietvaros*”. Metodisko projektu festivāls 2009. gada 15. novembrī SPPA; *Tulkojuma kvalitāte un pragmatika* (Mācību-metodiskā konference: „Tulkošanas kvalitātes problēmas: pragmatika un risinājumi” 2010.g. 15. maijā, SPPA).

- *Diāna Spīre*

Uzstāšanās: „Organizatoriskā prakse starpkultūru aspektā”. Metodisko projektu festivāls 2009. gada 15. novembrī SPPA. „Termini, pustermini, ne-termini” (Konference MASTER-PROJEKTS, SPPA, Rīga, 02.02.2010.-11.02.2010.); „Darbs, bezdarbs, nedarbs” (Konference PILOT-PROJEKTS, SPPA, Rīga, 01.06.2010.-10.06.2010.)

- *Jānis Mihailovs*

Dialogs: izglītība, students, pasniedzējs, pasūtītājs (SPPA IX Starptautiskā Vasaras Universitātē „Parēju psiholoģija”, 2009., 21.-21. jūnijs). Uzstāšanās: „Metodiskā darba attīstības perspektīvas.” Metodisko projektu festivāls 2009. gada 15. novembrī SPPA.

- *Jūlija Rastorgujeva*

Body language (Konference MASTER-PROJEKTS, SPPA, Rīga, 02.02.2010.-11.02.2010.); Body language” (tekstu tulkošana no angļu valodas uz krievu valodu); Vizuālie tēli starpkultūru komunikācijā; Master-class; (Konference PILOT-PROJEKTS, SPPA, Rīga, 01.06.2010.-10.06.2010.).

- *Olga Skačkova*

Uzstāšanās: „P – 3 studija : proza, poēzija, tulkošana (perevod). Metodisko projektu festivāls 2009. gada 15. novembrī SPPA.

- *Kristina Užule*

Konference „Krievu valoda ārpus Krievijas: krievvalodīgās kopienas un nacionālā pašapziņa” Edinburgas universitātē, Lielbritānija, 2010. gada 1.-3. aprīlis (Dalība konferences organizatoriskās komitejas darbībā)

5. Secinājumi un perspektīvais plāns 2010./2011.ak.g.

Studiju programmas un tās realizācijas stipro un vājo pušu novērtējums.

5.1. Secinājumi

Realizēti šādu uzdevumi 2010./11.ak.g.

1. Docētāji aktīvi strādāja pie jaunu metodisko materiālu sastādīšanas integrētajosursos.
2. Ir nodrošināta saikne starp docētāju zinātnisko darbību tulkošanas jomā un maģistrantu pētniecisko darbu.
3. Tika organizēta maģistrantu aktīvāka piedalīšanās konferencēs un meistarklasēs, ko īsteno SPPA ietvaros un arī 2010. gada SPPA XIX Vasaras universitātē „Pāreju psiholoģija”.
4. Tika sagatavoti un publicēti metodiskie materiāli, tika aprobēta un konstatēta par veiksmīgu informatīva materiāla maģistrantiem jauna forma – instrukcijas visos mācībuursos, ko gatavo katrs docētājs, un kurās ir norādīta mācību literatūra, darba posmi, atskaites veidi, datumi utt.

5. Tika piesaistīti darba devēji un profesionāls redaktors no izdevniecības, kas strādā speciālas zinātniskās literatūras tulkojumu no angļu, vācu un franču valodas uz latviešu un krievu valodu publikāciju jomā (I. Baltgalve) tradicionālajā ikgada metodiskajā konferencē „*Tulkošanas kvalitātes problēmas: pragmatika un risinājumi*” 2010.g. maijā.
6. Fakultātes docētāju dalība dažādās metodiskās un zinātniskās konferencēs ne tikai Latvijā, bet arī ārzemēs.
7. Fakultātes Domē tika atjaunots un apstiprināts mācību literatūras saraksts, kā arī studiju kursu apraksti.
8. Tika saskaņota ar likumdošanu lietiskās dokumentācijas noformēšana.

5.2. Stiprās puses

1. Maģistranti aktīvi piedalās mācību procesā veicot ziņojumus un dodot metodiskās rekomendācijas saviem kursa biedriem kā labāk organizēt tulkošanas darbu. Piemēram, A. Ovsepjana dalījās pieredzē par mākslas filmu subtitrēšanu.
2. Maģistri var vērsties pie docētājiem ar lūgumu apspriest, izskatīt jautājumus, kas ir saistīti ar viņu personīgajām problēmām tulkošanas jomā. Viņi var apspriest arī tulkošanas problēmu jaunas pieejas, par kurām ziņo metodiskā prese vai profesionālas asociācijas.
3. Tulkojot zinātniskus tekstus maģistranti plaši izmanto TRADOS programmu. Katram maģistrantam tika piedāvāts iegādāties šo programmu, kas tika darīts. Valodas Resursu Centrā ir šīs programmas, lai demonstrētu tās lietošanas metodes.
4. Docētāju kolektīvs radoši organizē savu zinātnisko un pedagoģisko darbību.
5. Fakultātē mācību process notiek psiholoģiski labvēlīgos apstākļos. Starp studentiem, docētājiem un administrāciju ir nodibinātas demokrātiskas attiecības. Visas puses aktīvi piedalās mācību procesā.
6. Tiek organizētas docētāju un studentu kopīgas konferences. Docētāji piedalās starptautisku konferenču darbā.
7. Ceļvežos, instrukcijās, ikmēneša sapulcēs studentiem tiek sniegta pilnīga un izsmeljoša informācija par mācību procesa organizāciju. Tagad viss ir nosūtams elektroniskā formā katram maģistrantam.
8. Veiksmīgi sākusi savu darbību PDT studija (proza, dzeja, tulkošana). Tā izraisīja studentu aktīvu interesi
9. Ir iecerēta kopīgās visas augstskolas konferences par projekta darbu prezentāciju organizēšana.

5.3. Vājās puses

1. Nedaudz ir samazinājusies docētāju savstarpējā nodarbību apmeklēšana, bet docētāji uztur ciešus darba kontaktus.
2. Nepietiekoši strādā ar TRADOS programmu (terminoloģiskā materiāla papildināšana).
3. Tā kā ir mazs maģistrantu skaits, un viņiem jau bija noslēgti stažēšanās līgumi, neizdevās ievērojami paplašināt un nodibināt ciešākus kontaktus ar darba devējiem organizācijās, kur maģistranti īsteno stažēšanās.
4. Diemžēl krīzes dēļ daži maģistranti bija spiesti pārtraukt mācības.

5.4. Uzdevumi 2010./11.ak.g.

1. Apgūt 2010./11. ak.g. MOODLE platformu pilnīgākam un individuālākam mācību procesa metodiskajam nodrošinājumam, kā arī savlaicīgai atgriezeniskajai saiknei docētājs-students-docētājs.
2. Turpināt gatavot un publicēt Tulku fakultātes docētāju metodiskos materiālus, lai nodrošinātu maģistrantiem patstāvīgu darbu.
3. Analītiskajā darbā ar maģistrantiem izmantot materiālus, kas tika publicēti sērijā „Students studentam” - studentu izstrādātās labākās metodiskās rekomendācijas.
4. Krīzes situācijas un finanšu grūtību dēļ docētājiem aktīvāk piedalīties konferences, ko rīko Latvijā, bet nevis ārzemēs.
5. Sniegt pilnīgāku mutvārdu tulkošanas iemaņu un prasmju sarakstu katram studiju kursam.
6. Atjaunot studiju kursu anotācijas.